

*Сірант М. М.,**кандидат юридичних наук, доцент,**доцент кафедри конституційного та міжнародного права**Навчально-наукового інституту права, психології та інноваційної освіти**Національного університету «Львівська політехніка»*

ЛІЦЕНЗІЙНО-ДОЗВІЛЬНІ ЗАСОБИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

Анотація. У статті розглянуто ліцензійно-дозвільні засоби забезпечення екологічної безпеки як функціонально-структурну модель інтеграції екологічного менеджменту у межах концепції рівноважної взаємодії з навколишнім середовищем у контексті адаптації національного законодавства до вимог Європейського Союзу. Досліджено чинне законодавство щодо ліцензування та видачі дозволів відповідно до законів «Про ліцензування видів господарської діяльності» та «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності» щодо природокористування та профільних законів, що регулюють правові відносини у мисливстві, рибальстві, геологічній та транспортній діяльності. Визначено напрями удосконалення чинного законодавства щодо застосування ліцензійно-дозвільних засобів у сфері природокористування, охорони навколишнього природного середовища, забезпечення екологічної безпеки.

Підкреслено, що у доктрині екологічного права під документами, що видаються у межах екологічного ліцензування, розуміються не тільки самі ліцензії, а й інші дозвільні документи. Правовий механізм попередження негативного впливу на навколишнє середовище та забезпечення раціонального природокористування покликаний забезпечити дотримання екологічних вимог. Це завдання вирішує екологічне ліцензування.

Вказано, що реалізація принципу попередження порушень екологічної безпеки за допомогою ліцензування здійснюється шляхом встановлення в ліцензії таких меж використання природних ресурсів, хімічних і інших впливів, інших екологічно значущих умов, за умови дотримання яких буде забезпечуватися раціональне використання природних ресурсів і екологічна безпека. Закони України забороняють здійснення екологічно значимої діяльності без ліцензії, якщо для її ведення вона потрібна. Проведення такої діяльності без належно оформлених документів є підставою для застосування до винної особи заходів юридичної відповідальності.

Наголошено, що ліцензування впливає на формування системи екологічного менеджменту та рівноважну взаємодію виробництва з екологічною безпекою. Основна функція застосування ліцензійно-дозвільних засобів забезпечення екологічної безпеки полягає у відновленні, збереженні та примноженні чинників природного середовища, які забезпечують життя, адекватне рівню негативного впливу на навколишнє середовище, що дозволяє знизити рівень антропогенного навантаження на природні екосистеми.

Ключові слова: екологічна безпека, дозвіл, ліцензія, природокористування, навколишнє природне середовище.

Постановка проблеми. Децентралізація державного управління, зниження кількості перевірок у промисловому та сільськогосподарському виробництві зумовлює необхідність

удосконалення правового механізму охорони навколишнього середовища, пошук нових ефективних засобів, забезпечення оптимального поєднання збереження природних ресурсів і потреб людини. Аналіз чинного законодавства дозволяє зробити висновок про значне поширення дозвільної системи, за якого правомочні органи виконавчої влади дозволяють або відмовляють в дозволі здійснювати певні екологічно значимі дії. Конкретною формою дозвільної системи, через яку органи державного управління здійснюють контроль за охороною навколишнього середовища та природокористування, є ліцензування. Цей факт зумовлює виникнення в національному праві інституту ліцензійного регулювання природокористування і охорони навколишнього середовища. В умовах адаптації законодавства України до вимог ЄС вивчення цього питання у контексті забезпечення екологічної безпеки є актуальним.

Метою статті є дослідження ліцензійно-дозвільних засобів забезпечення захисту навколишнього природного середовища.

Стан дослідження проблеми. Науково-правові дослідження проблем правового регулювання ліцензування господарської діяльності, у тому числі у сфері екології, проводили такі фахівці, як М.О. Агапова, А.Б. Багандов, С.С. Вітвіцький, К.О. Дмитрикова, О.В. Кашперський, К.І. Костилюва, Т.В. Куликова, Г.В. Мельничук, П.М. Пальчук, І.Д. Пастух, В.В. Піцикевич, М.В. Савчук, О.Г. Семенніков, Т.В. Червякова, Л.В. Шестак, Ю. Шамшученко та інші.

Виклад основного матеріалу дослідження. Екологічне ліцензування є традиційним і дієвим нормативно-правовим засобом забезпечення екологічної безпеки в Україні та Європейському Союзі. Основні засади (стратегії) державної екологічної політики України на період до 2030 року передбачають удосконалення ліцензійно-дозвільних засобів забезпечення екологічної безпеки [1]. В екологічному праві під екологічним ліцензуванням розуміється система регулювання за допомогою регламентацій і обмежень, що здійснюється у формі видачі ліцензій на комплексне природокористування або на використання окремих видів природних ресурсів. На думку А.А. Баженової, процедура ліцензування – це урегульована адміністративно-правовими нормами послідовність дій суб'єктів ліцензійних правовідносин, спрямованих на забезпечення реалізації права на діяльність, не заборонену законом, але таку, що створює підвищений ризик заподіяння шкоди життю та здоров'ю, правам і свободам людей, навколишньому природному середовищу, безпеці держави та на запобігання цій шкоді [2, с. 192].

А.С. Євстігнєєв зазначає, що правовими ознаками дозвільної процедури у досліджуваній сфері повинні бути: регламен-

тованість нормами екологічного права; пріоритетом правового регулювання відповідних відносин повинно бути забезпечення сталого розвитку, формою чого є забезпечення балансу між гарантуванням екологічної безпеки у вказаній сфері та недопущенням безпідставної відмови в наданні дозволу на природокористування в разі підтвердження безпечності для довкілля та життя й здоров'я людини; зміст дозвільної процедури доцільно вбачати в попередній оцінці звернення щодо отримання дозволу та доданої до нього документації з метою прийняття рішення про здатність заявника здійснювати певний різновид природокористування екологічно безпечно; наявність чітко визначеної юридичної підстави для відмови в здійсненні права спеціального природокористування, що доцільно формалізувати шляхом закріплення вимоги щодо недопустимості видачі документа дозвільного характеру, якщо під час розгляду питання щодо такої видачі буде встановлено те, що в подальшому діяльність порушуватиме екологічну безпеку [3, с. 197–198].

У доктрині екологічного права під документами, що видаються у межах екологічного ліцензування, розуміються не тільки самі ліцензії, а й інші дозвільні документи. Правовий механізм попередження негативного впливу на навколишнє середовище та забезпечення раціонального природокористування покликаний забезпечити дотримання екологічних вимог. Це завдання вирішує екологічне ліцензування.

Реалізація принципу попередження порушень екологічної безпеки за допомогою ліцензування здійснюється шляхом встановлення в ліцензії таких меж використання природних ресурсів, хімічних і інших впливів, інших екологічно значущих умов, за умови дотримання яких буде забезпечуватися раціональне використання природних ресурсів і екологічна безпека.

Закони України забороняють здійснення екологічно значимої діяльності без ліцензії, якщо для її ведення вона потрібна. Проведення такої діяльності без належно оформлених документів є підставою для застосування до винної особи заходів юридичної відповідальності.

Правові основи екологічного ліцензування в Україні закріплені в законі «Про охорону навколишнього природного середовища», в якому міститься норма про обов'язковість ліцензування окремих видів діяльності в галузі охорони навколишнього середовища і відсилка норма про перелік видів такої діяльності [4].

Важливу роль у розвитку інституту екологічного ліцензування відіграє закон «Про ліцензування видів господарської діяльності», в якому закріплюється перелік ліцензованих видів діяльності та порядок ліцензування [5]. Екологічне ліцензування, здійснюване щодо використання конкретних видів природних ресурсів, регулюється природоресурсним законодавством: Кодексом України про надра, законом «Про відходи» та ін. [6; 7]. На практиці досліджувана правова міра не завжди забезпечує попередження екологічної шкоди. Це пов'язано з недосконалістю понятійного апарату в цій галузі; відсутністю норм у законодавстві, що встановлюють вимоги до змісту ліцензій використання надр, або неповним встановленням вимог до змісту ліцензій використання об'єктів тваринного світу; неповним переліком видів діяльності, що підлягають ліцензуванню.

Проблемою понятійного апарату, що застосовується у відносинах, пов'язаних з екологічним ліцензуванням, є відсут-

ність визначення понять в екологічному законодавстві «екологічний дозвіл», «екологічне ліцензування», відповідно, цей інститут не отримав належного розвитку.

Згідно з п. 6 ст. 1 Закону «Про ліцензування видів господарської діяльності» ліцензування – це засіб державного регулювання провадження видів господарської діяльності, спрямований на забезпечення безпеки та захисту економічних і соціальних інтересів держави, суспільства, прав і законних інтересів, життя та здоров'я людини, екологічної безпеки та охорони навколишнього природного середовища. Цей закон регулює будь-які відносини, пов'язані з видачею ліцензій. У ст. 21 закону передбачено, що стосовно діяльності, безпосередньо пов'язаної з охороною навколишнього середовища та природокористуванням, можуть бути передбачені дозволи згідно з законом «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності» [8].

Нині зв'язок між видами екологічної діяльності, що потребують отримання ліцензії, є розірваним. Ліцензія (дозвіл) на окремі види природокористування забезпечується нормативними актами, в яких інтереси природокористування ставляться вище природоохоронних. Положення про ліцензування, закріплені в природоресурсних законах, не засновані на інституті ліцензування, вираженому в законах «Про охорону навколишнього природного середовища» та «Про ліцензування видів господарської діяльності». По суті, це деінституціоналізація ліцензування господарської діяльності в сфері екології та послаблення правового фундаменту екологічної безпеки. Це призводить до збільшення ризиків скасування ліцензійно-дозвільних засобів, закріплених у природоресурсному законодавстві, інтервенції норм цивільного права в екологічне і, як наслідок, до заміщення ліцензування договірними інструментами.

Комплексне ліцензування виступає еколого-правовим засобом забезпечення обліку всіх природних і антропогенних впливів під час здійснення певного виду природокористування, передбачає вжиття необхідних заходів для запобігання негативного впливу на навколишнє середовище й екологічну безпеку.

Правове регулювання видобутку мисливських ресурсів має розвинути нормативно-правову базу. У дозволі щодо мисливства містяться відомості про виробниче обладнання, виробничі вироби, сировину, процес викидів забруднюючих речовин, щодо позитивного висновку оцінки впливу на довкілля, місце знаходження джерел викиду забруднюючих речовин у навколишнє середовище, про екологічні нормативи, екологічні вимоги до дії обладнання з попередження забруднення, проведення виробничого екологічного контролю та відкриття екологічної інформації.

Ліцензія (дозвіл) на комплексне природокористування дозволяє передбачити всі необхідні характеристики діяльності природокористувачів, включаючи види та масштаби шкідливих впливів на навколишнє середовище, екологічні нормативи, технологічні нормативи та інші.

У порівнянні з країнами Європейського Союзу недоліками правового регулювання ліцензування полювання є: відповідно до положень закону «Про тваринний світ» зміст охоронюваних диких тварин; акліматизація, переселення, гібридизація охоронюваних диких тварин; видобуток охоронюваних державою диких тварин для науково-дослідної діяльності здійснюються без дозволу [9]; у сфері правового регулювання ліцензування полювання не потрапили наземні тварини, які не належать до

особливо цінних і знаходяться під загрозою зникнення, наземні дикі тварини, що представляють екологічну, наукову та соціальну цінність.

Відсутність вимог про необхідність ліцензування вищевказаної діяльності, в тому числі пов'язаної з акліматизацією. Закон абстрактно встановлює, що акліматизація, переселення, гібридизація диких тварин не повинні завдавати шкоди екологічному середовищу. До сфери регулювання не потрапляють лише дикі тварини, що представляють екологічну, наукову, соціальну цінність тварин, оскільки вони знаходяться за межами правового регулювання.

Відсутність у ліцензії (дозволі) відомостей про вимоги до охорони навколишнього середовища не дає можливості встановлювати такі вимоги, що забезпечують екологічну безпеку в специфічних випадках стосовно конкретної місцевості, та ситуації, які не можуть бути врегульовані законодавством. Такі вимоги допоможуть оперативної та конкретизовано забезпечити охорону навколишнього середовища під час здійснення ліцензійного природокористування.

Законодавством України про фауну передбачається ліцензування видобутку водних біологічних ресурсів. Відносно регулювання рибальства законодавство України базується на нормативно-правовій основі, закладеній міжнародним законодавством. Згідно з законом «Про рибне господарство, промислове рибальство та охорону водних біоресурсів» користування водними біоресурсами здійснюється на підставі дозволів на видобуток водних біоресурсів і без них [10]. Без дозволу допускається любительське та спортивне рибальство. Ліцензійні умови існують для провадження господарської діяльності з промислового вилову водних біоресурсів за межами юрисдикції України [11].

Для отримання дозволу на видобуток водних біоресурсів здобувачеві дозволу необхідно придбати право на видобуток водних біоресурсів. Ці права надаються державними органами влади за допомогою укладення договорів користування водними біоресурсами, рішень про надання водних біоресурсів у користування відповідно до Порядку видачі дозволу на спеціальне використання водних біоресурсів у рибогосподарських водних об'єктах (їх частинах) або відмови в його видачі, оформлення та анулювання зазначеного дозволу [12]. Згідно з вказаним Порядком в змісті дозволу на видобуток водних біоресурсів повинні бути вказані відомості про: види водних біоресурсів, квоти видобутку водних біоресурсів; зняття, способи і терміни добування водних біоресурсів; вимоги до охорони навколишнього середовища; інші умови, що регламентують видобуток водних біоресурсів та забезпечують збереження середовища проживання.

В Україні ліцензування користування надрами здійснюється на основі Кодексу України про надра. Перевагою гірничого законодавства є положення, що регулюють ліцензування користування надрами для різних цілей, пов'язаних і не пов'язаних з видобуванням корисних копалин, включення екологічних нормативів і інших необхідних екологічно значущих умов в зміст ліцензії. Це виконує превентивну функцію ліцензування.

Для здійснення діяльності з геологічного вивчення корисних копалин ліцензії не потрібні, крім покладів бурштину. Ліцензування здійснюється щодо робіт з геологічного вивчення надр, розробки родовищ корисних копалин, розмі-

щення в пластах гірських порід попутних вод і вод, використаних користувачами надр для власних виробничих і технологічних потреб під час розвідки та видобутку вуглеводневої сировини, використання відходів видобутку корисних копалин і пов'язаних з нею переробних виробництв, використання надр у цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин, збору мінералогічних, палеонтологічних і інших геологічних колекційних матеріалів.

У зміст дозволу включаються відомості: про цільове призначення робіт, пов'язаних з користуванням надрами; вказівка меж ділянки надр, що надається в користування; вказівка меж території, земельної ділянки або акваторії, виділених для ведення робіт, пов'язаних з користуванням надрами; терміни дії ліцензії та терміни початку робіт; узгоджений рівень видобутку корисних копалин, попутних корисних копалин (за наявності), вказівку власника видобутої корисної копалини, попутних корисних копалин (за наявності); умови виконання вимог щодо раціонального використання та охорони надр, безпечного ведення робіт, пов'язаних з користуванням надрами, охорони навколишнього середовища; порядок і строки підготовки проєктів ліквідації або консервації гірничих виробок та рекультивувати земель.

Законодавством України відносинам з ліцензування діяльності, пов'язаної з обігом відходів, приділяється відповідна увага. Ліцензування в цій сфері регулюється законами «Про ліцензування видів господарської діяльності» та «Про відходи». Ліцензування здійснюється щодо діяльності зі збору, транспортування, обробки, утилізації, знешкодження, розміщення відходів I–IV класів небезпеки. На підзаконному рівні досить детально відрегульований порядок надання таких ліцензій. Також перевагою закону «Про відходи» є вимога, згідно з якою порядок транспортування відходів I–IV класів небезпеки, що передбачає диференційовані вимоги залежно від виду відходів і класу небезпеки відходів та інші вимоги, встановлюється центральними органом виконавчої влади в галузі внутрішніх справ за погодженням з центральним органом виконавчої влади в галузі охорони навколишнього середовища.

Дослідження чинного законодавства у сфері безпеки дорожнього руху вказує на необхідність розроблення стратегії розвитку нормативно-правової бази у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху. Метою цих актів має стати об'єднання всіх раніше прийнятих у цій галузі нормативно-правових актів, що мають розрізнений характер, формулювання принципів забезпечення безпеки дорожнього руху, встановлення конкретних повноважень, обов'язків і відповідальності органів Національної поліції у сфері дорожнього руху та природоохоронних органів під час перевезення небезпечних речовин [13, с. 35].

У контексті попередження екологічної шкоди інститут екологічного ліцензування може підвищити ефективність за допомогою повноцінної взаємодії з інститутом оцінки впливу на довкілля [14]. Наприклад, шляхом включення матеріалів обґрунтування дозволів і ліцензій на здійснення діяльності з використання природних ресурсів, що надає негативний вплив на навколишнє середовище, в об'єкти оцінки впливу на довкілля України.

Це обґрунтовується тим, що метою екологічної експертизи є запобігання негативному впливу запланованої діяльності на навколишнє середовище. Діяльність, яка вирішується за допомогою екологічного ліцензування, здатна надати дуже відчут-

ний вплив на екологічну безпеку, тобто зараз немає ніяких причин для того, щоб залишати розглянуті об'єкти за межами законодавства про оцінку впливу на довкілля.

Що стосується обов'язковості проведення оцінки впливу на довкілля щодо ліцензій та іншої дозвільної документації в сфері екологічної безпеки, то натепер в Україні оцінка впливу на довкілля проводиться тільки щодо екологічних дозволів і матеріалів обґрунтування ліцензій відповідно до законодавства про атомну енергію. В Україні не встановлено юридичний зв'язок між оцінкою впливу на довкілля та дозволами на використання природних ресурсів. Відповідно, природоохоронний орган не має правової можливості брати участь у процесі ліцензування природокористування. Однак, на наш погляд, для вдосконалення екологічного ліцензування в Україні варто включити матеріали обґрунтування ліцензій на природокористування в об'єкти оцінки впливу на довкілля України.

А.Е. Омаров зазначає, що у галузі охорони природи держава використовує методи прямого й опосередкованого впливу, інвестиційну, податкову, кредитну та грошову політику, здійснює формування законопроектів, контроль реалізації шляхів політики екологічної безпеки. Для вирішення питання зростає необхідність у виконанні завдань, що повинні виконуватися на державному рівні: розроблення та упровадження методологічного, нормативно-методичного та організаційно-правового забезпечення (розроблення політики регулювання ядерної безпеки, проведення державної екологічної експертизи, формування економічного механізму природокористування, регулювання використання природних ресурсів та запобігання забрудненню навколишнього природного середовища, ліцензування екологічно небезпечних видів діяльності) [15, с. 5].

Основною цільовою функцією системи ліцензійно-договірної регулювання у сфері екологічної безпеки є забезпечення раціонального використання природних ресурсів, виконання заходів з охорони навколишнього середовища, захист прав і законних інтересів людини від прямого, негативного впливу на фізичний і духовний стан з боку суб'єктів права природокористування, недопущення проникнення на ринок структур, які проводять незаконну, некваліфіковану та небезпечну діяльність.

Висновки. Ліцензування впливає на формування системи екологічного менеджменту та рівноважну взаємодію виробництва з екологічною безпекою. Основна функція застосування ліцензійно-дозвільних засобів забезпечення екологічної безпеки полягає у відновленні, збереженні та примноженні чинників природного середовища, які забезпечують життя, адекватне рівню негативного впливу на навколишнє середовище, що дозволяє знизити рівень антропогенного навантаження на природні екосистеми. Аналіз законодавства показує закономірності правової регламентації ліцензійно-дозвільних засобів забезпечення екологічної безпеки в аспекті розвитку техніки конструювання правових норм, що знаходять відображення в прагненні законодавця до консолідації правових норм щодо ліцензій та дозволів спочатку у межах кодифікованого закону або у законі «Про охорону навколишнього природного середовища», а потім – за допомогою відокремлення відповідних норм у профільних законах, в конкретизації ознак, пов'язаних з негативним впливом на екологічну безпеку. Для вдосконалення екологічного ліцензування доцільно: внести зміни до закону «Про охорону навколишнього природного середо-

вища», закріпивши дефініцію «екологічне ліцензування», її правові основи, перелік видів діяльності, що підлягають ліцензуванню; включити в закон «Про тваринний світ» вимоги про ліцензування природокористування щодо: полювання, змісту, розведення, акліматизації, переселення, гібридизації всіх диких тварин, в тому числі для науково-дослідних, освітніх цілей, для регулювання кількості. Внести доповнення, згідно з якими в зміст ліцензії будуть включені відомості про стать і вік видобутих тварин. Включити в Закон «Про відходи» та відповідні підзаконні акти про транспортування вантажів, положення, що забезпечать залучення природоохоронного органу в процес ліцензування діяльності з транспортування небезпечних відходів.

Література:

1. Про Основні засади (стратегії) державної екологічної політики України на період до 2030 року: Закон України від 28.02.2019 р. № 2697-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2019. № 16. Ст. 70.
2. Баженова А.А. Адміністративно-правове регулювання ліцензування господарської діяльності: дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.07. Тернопіль. 2018. 230 с.
3. Свєтїгнєєв А.С. Проблеми правового забезпечення екологічної безпеки у сфері спеціального природокористування в Україні : дис. ... д-ра. юрид. наук : спец. 12.00.06. Київ. 2018. 434 с.
4. Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України від 25.06.1991 р. № 1264-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1991. № 41. Ст. 546.
5. Про ліцензування видів господарської діяльності: Закон України від 02.03.2015 р. № 222-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 23. Ст. 158.
6. Кодекс України про надра: Закон України від 27.07.1994 р. № 132/94-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1994. № 36. Ст. 340.
7. Про відходи: Закон України від 05.03.1998 р. № 187/98-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1998. № 36–37. Ст. 242.
8. Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності: Закон України від 26.05.2005 р. № 2806-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2005. № 48. Ст. 483.
9. Про тваринний світ: Закон України від 13.12.2001 р. № 2894-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2002. № 14. Ст. 97.
10. Про рибне господарство, промислове рибальство та охорону водних біоресурсів: Закон України від 08.07.2011 р. № 3677-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2012. № 17. Ст. 155.
11. Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з промислового вилову водних біоресурсів за межами юрисдикції України: Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2016 р. № 845. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/845-2016-%D0%BF#n8>.
12. Про реалізацію експериментального проєкту із запровадження проведення аукціонів з продажу права на укладення договорів на право спеціального використання водних біоресурсів у рибогосподарських водних об'єктах (їх частинах) шляхом електронних торгів: Постанова Кабінету Міністрів України від 23.10.2019 р. № 1139. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1139-2019-%D0%BF#n8>.
13. Бортник Н.П., Єсімов С.С. Проблеми нормативно-правового регулювання діяльності Національної поліції у сфері безпеки дорожнього руху. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. Юридичні науки. 2016. № 837. С. 29–36.
14. Про оцінку впливу на довкілля: Закон України від 23.05.2017 р. № 2059-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2017. № 29. Ст. 315.
15. Омаров А.Е. Шляхи вдосконалення політики екологічної безпеки в сучасних умовах. *Теорія та практика державного управління*. 2018. № 2 (61). С. 1–9.

Sirant M. Functional and structural model of integration of environmental management

Summary. The article considers licensing means of environmental safety as a functional and structural model of integration of environmental management within the concept of balanced interaction with the environment in the context of adaptation of national legislation to the requirements of the European Union. The current legislation on licensing and issuance of permits in accordance with the laws “On licensing of economic activities” and “On permits in the field of economic activity” on nature management and relevant laws governing legal relations in hunting, fishing, geological and transport activities. The directions of improvement of the current legislation in the field of application of licensing and permissive means to the sphere of nature use, protection of the natural environment, maintenance of ecological safety are defined.

It is emphasized that in the doctrine of environmental law, documents issued within the framework of environmental licensing are understood not only the licenses themselves, but also other permits. The legal mechanism for preventing negative impact on the environment and ensuring the rational use of nature is designed to ensure compliance

with environmental requirements. This problem is solved by environmental licensing.

It is stated that the implementation of the principle of prevention of environmental safety violations through licensing is carried out by establishing in the license such limits on the use of natural resources, chemical and other impacts, other environmentally significant conditions under which rational use of natural resources and environmental safety. The laws of Ukraine prohibit the implementation of environmentally significant activities without a license, if it is required to conduct it. Carrying out such activities without properly executed documents is the basis for the application of legal liability to the guilty person.

It is emphasized that licensing influences the formation of the environmental management system and the balanced interaction of production with environmental safety. The main function of the use of licensing permits for environmental safety is to restore, preserve and increase the environmental factors that provide life, adequate to the level of negative impact on the environment, which reduces the level of anthropogenic pressure on natural ecosystems.

Key words: ecological safety, permission, license, nature management, environment.